

چکیده

ادبیات تعلیمی شاخه‌ای از ادبیات است که در آن به مقوله‌های مختلف آموزش و بیان نکات اخلاقی در قالب متون ادبی و شعر پرداخته می‌شود. بررسی و مطالعه‌ی ادب تعلیمی ما را به شناخت بهتری نسبت به دیدگاه گذشتگان در مورد شخصیت انسان و روابط اجتماعی سوق می‌دهد. از این رو در این پژوهش به روش توصیفی - تحلیلی به بررسی جایگاه ادب تعلیمی در شعر حزین لاهيجی پرداخته‌ایم. حزین لاهيجی از جمله شاعرانی است که ادبیات تعلیمی و بخش‌های مختلف آن در دیوان اشعارش دارای جایگاه مهمی است. نتایج حاصل نشان می‌دهد تهذیب اخلاق یکی از بخش‌های ادبیات تعلیمی، بیشترین بسامد را در میان دیگر زمینه‌ها به خود اختصاص داده است. سیاست مُدُن نیز از جمله بخش‌هایی است که شاعر به مضامین مختلف آن در قالب نضایح و نکته‌هایی برای پادشاهان و امرا پرداخته است. در اشعار حزین لاهيجی تنها چند نمونه از توجه او به بخش تدبیر منزل دیده می‌شود و بیشتر به بیان عشق و علاقه‌ی شاعر به معشوق تأکید شده است.

واژه‌های کلیدی: ادبیات تعلیمی، حکمت، اخلاق، حزین لاهيجی.